

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

№ 9

«23» июнь 2021 ел

«2021-2024 елларга Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Фома авыл жирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү» муниципаль программынын раслау туринда

Нурлат муниципаль районының Фома авыл жирлеге территориясендә кече һәм урта эшкуарлык субъектлары тарафыннан эшкуарлык эшчәнлеген алыш бару өчен уңайлы икътисадый мохит булдыру һәм кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү максатларында, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары туринда» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү туринда» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү туринда» 2010 елның 21 гыйнварындагы 7-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә, Нурлат муниципаль районының Фома авыл жирлеге Башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. Әлеге карага қушымта нигезендә «2021-2024 елларга Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Фома авыл жирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү» муниципаль программынын расларга.

2. Әлеге каарны Нурлат муниципаль районының рәсми сайтында <http://nurlat.tatarstan.ru/> бастырып чыгарырга һәм жирлек территориясендәге мәгълүмат стендларында халыкка житкерергә.

Татарстан Республикасы
Нурлат муниципаль районы
Фома авыл жирлеге
Башкарма комитеты житәкчесе

Р.Х. Абдрахманов

Татарстан Республикасы Нурлат
муниципаль районы Фома авыл
жирлеге Башкарма комитетының 2021
елның 23 июнендәге 9 номерлы
каарына күшымта

**«2021-2024 ЕЛЛАРГА ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ НУРЛАТ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ ФОМА АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНДӘ КЕЧЕ ҺӘМ
УРТА ЭШКУАРЛЫКНЫ ҮСТЕРҮ» ПРОГРАММАСЫ**

2021 ел

Эчтәлек

Программаның Паспорты

1. Программаны гамәлгә ашыру өлкәссе характеристикасы. Программа хәл итүгө юнәлдерелгән проблемалар аларны хәл итү юллары
  2. Программаның көтелгән төп нәтижәләренең максаты, бурычлары, тасвиrlамасы, аны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары
  3. Программаны гамәлгә ашыру механизмы
4. Программаның социаль-икътисадый нәтижәлелеген бәяләү

**«2021-2024 елларга Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының
Фома авыл жирлегендә кече həm урта эшкуарлыкны үстерү»
программасы паспорты**

Программаның исеме	«2021-2024 елларга Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Фома авыл жирлегендә кече həm урта эшкуарлыкны үстерү» программасы (алга таба - Программа)
Программа өзөрләү өчен нигез	«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә кече həm урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында кече həm урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2010 елның 21 гыйнварындагы 7-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы
Программаны эшләүче	Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Фома авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаны финанслау күләмнәре həm чыганаклары	Нурлат муниципаль районы халкын эш белән тәэмин итү программалары. Кредит акчалары həm эшкуарларның үз акчалары. Жирле бюджет чаралары хисабына финанслау
Программаның максаты	Кече həm урта эшкуарлык субъектларын үстерү өчен уңайлы шартлар булдыру, инновацион икътисадны формалаштыруның мөһим компоненты буларак кече həm урта эшкуарлык субъектларының санын арттыру həm көндәшлеккә сәләтлелеген тәэмин итү, шулай ук аның жирлекнең социаль-икътисадый үсеше мәсьәләләрен хәл итүгә керткән өлешен арттыру.

Программаның бурычлары	<ol style="list-style-type: none"> 1. Жирлектә кече хужалыкларны тотрыкли үстерү өчен шартлар тудыру; 2. Эшқуарлыкның кадрлар потенциалын үстерү; 3. Кече həm урта эшқуарлык субъектларын консультация белəн тәэмmin итү сыйфатын арттыру; 4. Эшқуарлык эшчәнлегенә икътисадый яктан актив халыкны җәлеп итү.
Гамəлгə ашыру сроклары həm	2021-2024 еллар
Программаны үтəүчелəр	<p>Кече, урта эшқуарлык субъектлары həm үзлəре эшли торган жирлеклəр, Нурлат муниципаль районның Фома авыл жирлеге Башкарма комитеты</p>

Программаның максатларын һәм бұрычларын гамәлгә ашыруның көтелә торған ахыргы нәтижәләре	<p>Программа charalaryn тулы күләмдә гамәлгә ашыру 2024 ел ахырына ирешергә мөмкинлек бирәчәк:</p> <ul style="list-style-type: none"> - кече предприятиеләр, шул исәптән микропредприятиеләр һәм индивидуаль эшкуарлар житештерә торған продукция (хезмәт күрсәтүләр) әйләнешенең еллык үсешен саклап калу; - жирлек территориясендә эшчәнлек алып баручы кече һәм урта эшкуарлық субъектлары (шул исәптән үз-үзләрен тәэммин итүчеләр) санының еллык үсешен саклап калу; - барлық предприятиеләрнең уртacha исемлек санында кече (микропредприятиеләрне дә кертеп) һәм урта предприятиеләрдә хезмәткәрләрнең (тышкы бергә эшләүчеләрдән башка) урта исемлек саны өлешен арттыру; - кече һәм урта эшкуарлық субъектларына консультация ярдәме күрсәту; - кече һәм урта эшкуарлық секторында яңа эш урыннары (яңа теркәлгән индивидуаль эшкуарларны да кертеп) булдыру; <p>Шул ук вакытта Программа charalaryn үтәү кече һәм урта эшкуарлық инфраструктурасының уңышлы эшләве, кече һәм урта эшкуарлық өлкәсендә товар (эшләр, хезмәт күрсәтүләр) житештерү күләмнәрен арттыру, шулай ук аларның эшчәнлегеннән салым керүне авыл җирлеге бюджетына арттыру өчен шартлар тудыруны күздә tota.</p>
---	--

Характеристика сферы реализации Программы.
Проблемы, на решение которых направлена Программа, пути решения.

В 2020 году в Фомкинском сельском поселении Нурлатского муниципального района осуществляли свою деятельность 1 малых и микропредприятий (так же как в 2019 году), 5 индивидуальных предпринимателей, прошедших регистрацию в налоговом органе (на 1 больше, чем в 2019 году), а также 8 самозанятых (на 1 меньше, чем в 2019 году).

Программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә характеристика.

Программа хәл итүгә юнәлтелгән проблемалар хәл иту юллары.

2020 елда Нурлат муниципаль районның Фома авыл жирлегендә 1 кече һәм микропредприятие (2019 елдагыча), салым органында теркәлгән 5 шәхси эшмәкәр(2019 елга караганда 1гә күбрәк), шулай ук 8 үзмәшгульлек алыш баручы (2019 елга караганда 1гә азрак) үз эшчәнлеген башкарды.

Таблица 1

Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районның Фома авыл жирлегендә эшкуарлык өлкәсен үстерүнең төп тенденцияләре

Күрсәткечләр	2018 ел (факт)	2019 ел (факт)	2020 ел (бәяләү)
Икътисадый актив эшмәкәрлек субъектлары саны:	5	14	14
кече предприятиеләр, бер.	1	1	1
төп дәүләт теркәү номеры булган (теркәлүне узган) индивидуаль эшкуарлар - барлығы, бер.	4	4	5
узмәшгуль, бер.	-	9	8

Таблица 2

Икътисадый эшчәнлек төрләре буенча кече hәм урта эшкуарлык субъектлары саны

Эшчәнлек төрләре	Күрсәтк еч берәмле ге.	факттагы күрсәткеч
		01.01.2021
Кече эшкуарлыкның исәпкә алынган барлык икътисадый актив субъектлары	бер.	14
шулардан икътисадый эшчәнлек төрләре буенча: авыл хужалыгы, аучылык hәм урман хужалыгы	бер.	4
Балык тоту, балык үрчету	бер.	0
Файдалы казымалар чыгару	бер.	0
Эшкәрту производстволары	бер.	0
Электр энергиясен, газны hәм суны житештерү hәм бүлү	бер.	0
Төзелеш	бер.	0
Күпләп hәм ваклап сату; автотранспорт чараларын, мотоциклларны, көнкүреш эйберләрен hәм шәхси кулланылыштагы предметларны ремонтлау	бер.	2
Кунаханә hәм рестораннар	бер.	0
Транспорт hәм элемтә	бер.	4
Финанс эшчәнлеге	бер.	0
Күчемсез милек, аренда hәм хезмәтләр күрсәтү белән операцияләр	бер.	0
Дәүләт идарәсе hәм хәрби куркынычсызылыкны тәэммин итү; мәжбүри социаль тәэммин итү	бер.	0
Белем бирү	бер.	0
Сәламәтлек саклау hәм социаль хезмәтләр күрсәтү	бер.	0
Башка коммуналь, социаль hәм шәхси хезмәтләр күрсәтү	бер.	0
Йорт хужалыгын алыш бару буенча хезмәтләр күрсәтү	бер.	0
Экстерриториаль оешмалар эшчәнлеге	бер.	0

Төп күрсәткечләргә анализ районда кече һәм урта эшкуарлык өлкәсен үстерүнең уңай динамикасы турында сөйли.

2020 елда эшкуарлыкка ярдәм итүнең иң популяр программалары «Агростартап» программалары, Татарстан Республикасы Эшкуарлыкка ярдәм фонды микрозаймнары булды.

Кече эшкуарлыкка мәгълүмати ярдәм күрсәту һәм үз бизнесын булдыруны популярлаштыру буенча актив кампания кысаларында, аның максаты-житештерү һәм хезмәт күрсәту өлкәсендә эшләүче, эчке һәм тышкы базарларда конкурентлыкка сәләтле кече һәм урта предприятиеләр санының тотрыклы үсешен тәэмин итү: барлык мәгълүмат Нурлат муниципаль районның рәсми порталына урнаштырылды, шулай ук даими рәвештә эшкуарлык эшчәнлеген алыш баруның аерым мәсьәләләренә һәм әлеге өлкәдә актуаль мәсьәләләр турында фикер алышуга, шулай ук аны алга таба үстерүнең уртак чараларын эшләүгә юнәлдерелгән киңәшмәләр, конференцияләр, форумнар, утырышлар уздырылды.

Кызыксынган оешмалар белән берлектә кече һәм урта эшкуарлык субъектларына кече һәм урта эшкуарлыкка гамәлдәге дәүләт ярдәме чаралары, үзмәшгульләргә, шулай ук Эшкуарлык өлкәсендәге законнардагы үзгәрешләр турында хәбәр итүгә юнәлдерелгән чаралар даими үткәрелде.

2. Программаның максаты, бурычлары, төп көтелгән ахыргы нәтиҗәләрен тасвирау, аны тормышка ашыру вакыты һәм этаплары

Кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм итү һәм аны үстерү өлкәсендәге эш юнәлеше эшкуарлык субъектларының эшлекле активлыгын үстерү өчен уңай климат булдыруга, эшкуарлык үсешенә төп чикләүләрнең йогынтысын киметүгә юнәлдерелгән һәм Нурлат муниципаль районның Фома авыл жирлеге үсешенең стратегик максатлары, бурычлары һәм приоритетлары системасына Эшкуарлыкка ярдәм итү юнәлешләрен булдыруга нигезләнгән.

Әлеге максат белән урта сроклы перспективага социаль-икътисадый үсешнең төп бурычлары билгеләнә һәм әлеге бурычлар кысаларында кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм итү чараларын гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә.

Авыл җирлегендә эшмәкәрлек үсешен тоткарлыг торган, әлеге сораштыруларга һәм эшкуарлык жәмәгатьчелеген анкеталаштыруга нигезләнгән төп проблемалар булып тора:

- кадрлар кытлыгы;
- кече һәм урта бизнес өчен салым йөкләнеше дәрәжәсе югары;
- финанс ресурсларыннан файдалану түбән дәрәжәдә;
- Жир һәм күчемсез мөлкәтнең һәркем файдалана алышлык булуы;
- энергетика инфраструктурасының һәркем файдалана алышлык булуы;
- яңа жиһазлар сатып алу белән бәйле проблемалар.

Программаның максаты - кече һәм урта эшкуарлык субъектлары үсеше өчен үнай шартлар тудыру, инновацион икътисад формалаштыруның мөһим компоненты буларак кече һәм урта эшкуарлык субъектларының санын арттыру һәм аларның конкурентлык сәләтен тәэммин итү, шулай ук аның районның социаль-икътисадый үсеше бурычларын хәл итүгә керткән өлешен арттыру.

Әлеге максатка ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итәргә кирәк:

1. Жирлектә кече хужалыкларны тотрыкли үстерү өчен шартлар тудыру;
2. Эшкуарлыкның кадрлар потенциалын үстерү;
3. Кече һәм урта эшкуарлык субъектларын консультация белән тәэммин итү сыйфатын арттыру;
4. Эшкуарлык эшчәнлегенә икътисадый яктан актив халыкны жәлеп итү.

Программаның төп чарапары Программаның максатларыннан һәм бурычларыннан чыгып формалаштырылды.

Шул ук вакытта һәр бурычны хәл итү кысаларында, шул исәптән, яңа эш урыннары булдыруны күздә тоткан кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын, аларның санын арттыру өлешендә һәм бизнесны үстерү өлешендә ярдәм итүгә һәм үстерүгә юнәлтелгән чарапар каралган.

Программаның төп чарапарына характеристика

Гомумән алганда, кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм итү чарапарын 2 төп юнәлешкә бүлеп була:

1. Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына консультация ярдәме күрсәтү чарапары;
2. Эшкуарлыкны үстерү буенча башка чарапар.

Эшмәкәрләргә консультация ярдәме күрсәтү юнәлешләре кысаларында түбәндәге чарапар каралачак:

1. Республика һәм федераль бюджетлар акчаларыннан эшмәкәрлеккә ярдәм итү программалары буенча консультация ярдәме күрсәтү һәм мәгълүмат бирү;

Эшкуарлыкны үстерү буенча башка чарапар:

1. кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү проблемалары буенча анкета уткәру һәм аларны хәл итү юллары;

2. эшкуарлыкка ярдәмнен гамәлдәге программалары буенча законнарны үзгәртүгә һәм үстерүгә бәйле актуаль хокукый мәсьәләләр буенча кече һәм урта эшкуарлык субъектлары өчен кинәшмәләр һәм семинарлар уздыру;

3. кече һәм урта эшкуарлык субъектларына мәгълүмати ярдәм күрсәтү кампаниясен оештыру һәм үз бизнесын булдыруны популяризациялуу, шул исәптән яшьләр бергәлеге арасында.

Максатлар һәм бурычлар киселешендә төп чарапар исемлеге Программага күшүмтада бирелгән.

Программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары

Программа 2021 елдан 2024 елга кадәр гамәлгә ашырыла.

3. Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программаны гамәлгә ашыру белән идарә итүне Нурлат муниципаль районның Фома авыл җирлеге башкарма комитеты гамәлгә ашыра:

- Программа чараларын гамәлгә ашыруны планлаштыруны, үзара хезмәттәшлекне, координацияне һәм тикшереп торуны оештыра;
- программа чаралары исемлеген, максатчан индикаторларны һәм Программаның нәтижәлелеге күрсәткечләрен әзерләүне һәм төгәлләштерүне гамәлгә ашыра.

Программаны гамәлгә ашырганда Нурлат муниципаль районның Фома авыл җирлеге башкарма комитеты чараларны үтәүчеләр белән хезмәттәшлек итә. Программа чараларын үтәүчеләр программа чараларын вакытында һәм сыйфатлы үтәгән өчен җаваплы.

4. Программаның социаль-икътисадый нәтижәлелеген бәяләү

Программаны гамәлгә ашыру ярдәм итәчәк:

- Эчке һәм тышкы базарларда кече һәм урта эшкуарлык субъектларның конкурентлык сәләтен арттырырга;
- яңа эшләнмәләрне стимуллаштырырга һәм яңа технологияләрне үзләштерүгә ярдәм итәргә;
- кече һәм урта эшкуарлык субъектларында мәгълумати технологияләр куллануны киңәйтергә;
- Эшкуарлык эшчәнлеге белән кызыксынуны арттыру исәбенә халыкның эшлекле активлыгын үстерергә;
- - кече һәм урта эшкуарлык субъектларның финанс һәм матди ресурсларга керүен тәэмин итүче механизмнары камилләштерергә;
- - кече һәм урта эшкуарлык субъектларына мәгълумати-консультация ярдәмен камилләштерү;
- кече һәм урта эшкуарлык субъектларын дәүләт һәм муниципаль заказларны үтәүгә жәлеп итәргә

Күшымта

«2021-2024 елларга Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Фома авыл жирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү» программының нәтижәләрен бәяләүнең максатлары һәм индикаторлары

Төп чарапар аталышы	Бурычка тәңгәл килү	Башкаручылар	Төп чарапарның башкару сроклары	Ахыргы нәтижәләрнең бәяләү индикаторлары, үлчәү берәмлекләре	Индикаторларның күрсәткечләре			
					2021 ел	2022 ел	2023 ел	2024 ел
Максат исеме: кече һәм урта эшкуарлык субъектлары үсеше өчен уңай шартлар тәэмин итү, инновацион икътисад формалаштыруның мөһим компоненты буларак кече һәм урта эшкуарлык субъектларының санын арттыру һәм аларның конкурентлык сәләтен тәэмин итү, шулай ук жирлекне социаль-икътисадый үстерү бурычларын хәл итүгә аның кертемен арттыру								
Республика һәм федераль бюджетлар акчаларыннан эшмәкәрлеккә ярдәм итү программалары буенча консультация ярдәме күрсәтү һәм мәгълүмат бирү	3	Нурлат муниципаль районаны Фома авыл жирлеге Башкарма комитеты	2021-2024	Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына күрсәтелгән консультацияләр саны бер.	1	1	1	1
Кече эшмәкәрлекне үстерү проблемаларына анкета үткәру кече һәм урта эшмәкәрлек аларны хәл итү юллары	4	Нурлат муниципаль районаны Фома авыл жирлеге Башкарма комитеты	2021-2024	Үткәрелгән анкеталар, берәмлекләр саны	1	1	1	1

Кече hәм урта эшкуарлык субъектлары өчен актуаль хокукий мәсъәләләр буенча кинәшмәләр hәм семинарлар үткәру Законнарын үзгәртү hәм үстерү, шулай ук гамәлдәге программалар буенча	1	Нурлат муниципаль районы Фома авыл жирлеге Башкарма комитеты	2021-2024	Үткәрелгән семинарлар саны, бер.	1	1	1	1
Яшьләр эшкуарлыгы өлкәсенә жәлеп итү буенча яшьләр бергәлеге белән эшләү	2	Нурлат муниципаль районы Фома авыл жирлеге Башкарма комитеты	2021-2024	Үткәрелгән семинарлар саны, бер.	1	1	1	1